

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין סא.

עין משפט
נר מצוה

א ומי פ"ח מהל' ע"ו
הל"ה טו"ט ע"ד דיד קמה
טע"א:
ק"ב ב מיי פ"ג מהל'
עבודת כוכבים הלכה
ג טמג לאון ז'
ק"לא ג מיי שם הלכה ג:
ק"לב ד ה ו מיי פ"ח
הלכה ה:

אסורה. הבהמה הנהגה והע"פ שהשיטה לאו לעזות כוכבים היתה ואפילו לא זרק דמה לעזות כוכבים נאסרה. וילפינן טעמא בשמיטת חולין ונט'. דגמר לה רבי יוחנן ממשפט פגול שהיה מעבדה לעזותה שהוחט את הזבח על מנת לזרוק את הדם למחר פיגול:

וריש לקיש אמר מותר. לא לייף חוץ ממינס ארץ ממשפט מעבדה לעזותה: הניחא. הא דמיימר לן זוכה לזמל על הכלל ולא מוקמינן לה הא דכשרה לומר שמשפט מעבדה לעזותה הא ניחא לרבי יוחנן דנפקא ליה לענין איתסורי ממשפט פיגול איכא למימר דלענין איחויבי גברא נמי מהמס לייף ועל כרחין אייתר ליה זוכה אללא לר"ל דלא לייף עבודת כוכבים מפיגול נימא דהאי זוכה להכי הוא דלתא שמחטין מעבדה לעזותה: העוזדי כוכבים העוזדין את ההרים תניא דמסקת ע"ז (דף מה). ההרים מותרין בהנהגה דכתיב אלהיהם ע"ז ההרים אלהיהם: ועודיהם נסיף. דברביס יביל

ואיך יביל לא תעשה לך פסל וכל המונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת לאשר במים שבות כ כ

הגרות הב"ח
(א) רש"י ד"ה למעוטי וכו' שזמנין לה לה מהל' ז:

מוסף רש"י
ר' יוחנן אמר אסורה. קסר משפטין מעבדה לעזותה דליפנין חוץ מפניס (ע"ז ד'ז) ממשפט פיגול של פניס שהשחט על מנת לזרוק דם למחר או להקטיר איתומין למחר וכו' ויקר פיגול (חורין ד'ט). וריש לקיש אמר מותרת. לאכילה (בבב"ס י' ל"ט) לייף לקס לא לייפין, דפניס הוא דאמר רמנא השחט על מנת לחיות את הדם פיגול והע"ג דלא זרק, דהו משפט מעבדה לעזותה. מעבדה זו על כפתרה, אל לענין עבודת כוכבים אל (ע"ז ד'ז) ואיהו אסורה אלל אלסן שחט לעזות כוכבים, שבשמיטתה עבד עבודת כוכבים או זרק דמה לעזות כוכבים (בבב"ס י' מ"ג) מנין לזוכה בהמה למרקוליס. אע"פ שעבודתו דרך ציון לנקט כוכבים וכו' עבדו דרך כבוד ולא קיינא ביה איכה יעבדו ואעשה כן, ואע"פ מנין שהו חייב מעבדתו (ק) אע"פ שאין עבודתו ענין לכדורה. לעזות כוכבים שעבודת כוכבים, דהא נפקא לן מאיכה יעבדו (סו) האומר אעבד כו'. בנחת מלל הלשונות הללו היו מסית ומייב (קטן יט). מלמא. תנאי שקלת מעבדה. אינחת כולת שאין אלה מולא מנאס מתקלו בך, דמיקן הן תמתי ממיתא חזק מנר וחזק מנר (שבת ג:) דלא ממשכת מילי דפליגי הכי (פסחים מה) ובע"ז ביצה (ט).

ריש לקיש אמר מותרת. פ"י בהנהגה ולא באכילה דמומר לעזות כוכבים אסור לאכול משמיטתו אי נמי אפילו באכילה שרי כיון דלא היה מומר מעיקרא ובשמיטה זו הוא דנעשה מומרי':

איבה יעבדו למעוטי מאי. תימא השתא נמי דאמר זביחא יאכה ללמדך תקשה ליה איכה יעבדו למעוטי מאי דלממעוטי שלא כדרכה בשאר עבודות לא אינטריך דמזבחה נפקא דוקא עבודת פניס וע"כ איכה יעבדו לרביי אתא כגון פוער לפעור חורק אלן למרקוליס דלא נפקי ליה לא מזבחה ולא מהשתחוואה ואי לאו איכה יעבדו ה"ל דאפילו כדרכה ציינן דך כיבוד וכו' דאי השתחוואה ללמד יאכה למייב בשאר עבודות אפילו שלא דך כבוד כגון פוער לפעור חורק אלן למרקוליס נמי לא זריך קרא דמהשתחוואה נפקא אע"ג דעבודתה דך ציון כיון שעוזדין אותה בך וגדולה מזו צעי למימר הש"ס דמסמך דנפקא ליה פוער למרקוליס מהשתחוואה דלתיב אינטריך איכה יעבדו אע"ג דלון עבודתו בך אלל משום דעבודתו דך ציון וכו"ש פוער לפעור חורק אלן למרקוליס אע"ג דדך ציון כיון דעבודתו בך: **בג"זיין** זבחה בהמה במרקוליס. דמוזכר לאלהים נפקא לן צווצה למכובדים אלל צווצה למכובדים לא וא"ת אזרה שמשנו מלא זכוח עונש מנא ליה צווצה למכובדים ועו"ק דמוזכר לאלהים שמענו לעיל עונש אלל אזרה לזוכה שלא כדרכה מנא ליה דהא לעיל גבי השתחוואה אינטריך קרא לעונש ואזרה שלא כדרכה וי"ל לזוכה לאלהים לעונש ולא יזכוח לאזרה וינחא השתא דקאמר אלס אינו ענין לכדרכה דהא כתיב איכה יעבדו דל"ל אלס אינו ענין למכובדים דהא כתיב זוכה לאלהים וגו' תנחו ענין למכובדים והשתא לכל שלא כדרכה אינטריך לא יזכוח ולא נקט מרקוליס אלל משום דמסמ מכובדים לאו אורחיהו צווצה וא"ת נימא דהני קראי למכובדים אלל למכובדים מנא לן דהא לנקט שלש השתחוואות מנא אינטריך לשלל כדרכה למכובדים וחד לשלל כדרכה למכובדים וי"ל כיון דגלי קרא גבי השתחוואה דלא שני ה"ה בשאר עבודות וכן פ"י בקינות' לקמן: **האומר אעבוד.** פ"ה משנתרגא חייב דנפקא ליה מלא תאצה ולא תשמע אליי הוה אצה ושמע חייב וקשה דלתיב לא ס"ד האיי טעמא עד דמיימתי ליה דרבי יוסף אלל היינו טעמא דמקבלו עליו בזלחה: **ואמר סבר מסית לעצמו לא שמעתי.** יריה. תימא נהי דלא שמעתי ליה ליחייב מיהא כשאר מסית דמחייב דביצורא כשכמניין לו עדים ואמרו היאך נייח אלהים חיים ועבוד ע"ס ואצנים ואלס אין חוזר צו חייב דהכי משמע ויש לומר דוקא מסית לעזות כוכבים דשמעי ליה דממשכת תמריה טפי אלל מסית לא חשבי מסית כיכי משום דלא שמעי ליה דאמרי מ"ש איכו מנין ועי"ל דכחילה שמעתיין פליגי צניסת והא דקאמריין לעיל היכא דפלתו כ"ע לא פליגי ר"ל צניסת כ"ע לא פליגי דכיון דאי פלתו מחייב על כן יש לחייב המסית דביצוריה צניסת לעזות כוכבים כי פליגי דביצורא צעלמא צניסת כשאמר אין לרבי מאיר סבר דיצורא מילתא הוא ומחייב ר' יוסף וכו' לאו מילתא היא דאמרי דאפילו לר' יהודה דביצורא נמי חיובי מחייב (ד'תנן) רבי יהודה אומר לעולם אינו חייב עד שיאמר אעבוד אלך ואעבוד נלך ונעבוד ליה במאי קמפלגי מר סבר מסית לעצמו ואמרי ליה אין קמפלגי מר סבר מסית לעצמו שמעי ליה ואין דקאמרי ליה קושטא הוא וכו' מסית לעצמו לא שמעתי ליה מימר אמרי מ"ש

עליו. בזלחה: אלל בעבורה. עד שאעבדנו דכל כמה דלא פלח ליה אין כאן אצה ושמע וסיפא דמשמע צאמריה חייב שצקבלו עליו זלחותו מיד דכיון דלמחר אעבוד מסתמא קצליה עליה בזלחה אי לא פירס דכיון שאינו מקבלו עליו אלל בעבורה: **וואו ועבדני.** עושה את עצמו עבודת כוכבים ומסית בני אדם לעבדו: **מחייב מיתה כמסית:** רבי יהודה אומר לעולם אינו חייב. בשביל דבור זלח מעשה אלל צניסת לעזות כוכבים ואצה ושמע ואמר אעבוד אלך ואעבוד אלל צאמנר זואו ועבדוני פטור אלמא טעמא דרבי יהודה צניסת אחרים לעזמו טעמא אחריהו הוא דהא צניסת חיובי מחייב דביצורא: **מסית לעזמו.** צניסת אחרים לעזמו שיעבדוהו אי היא מסית או לא: לא שמעתי ליה. שהרי הוא אצד כמותס ואפילו הנימתי לשאר עבודת כוכבים" אין ניסמין לעבוד אדם: